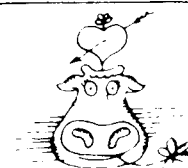

טיפוח • פוריות

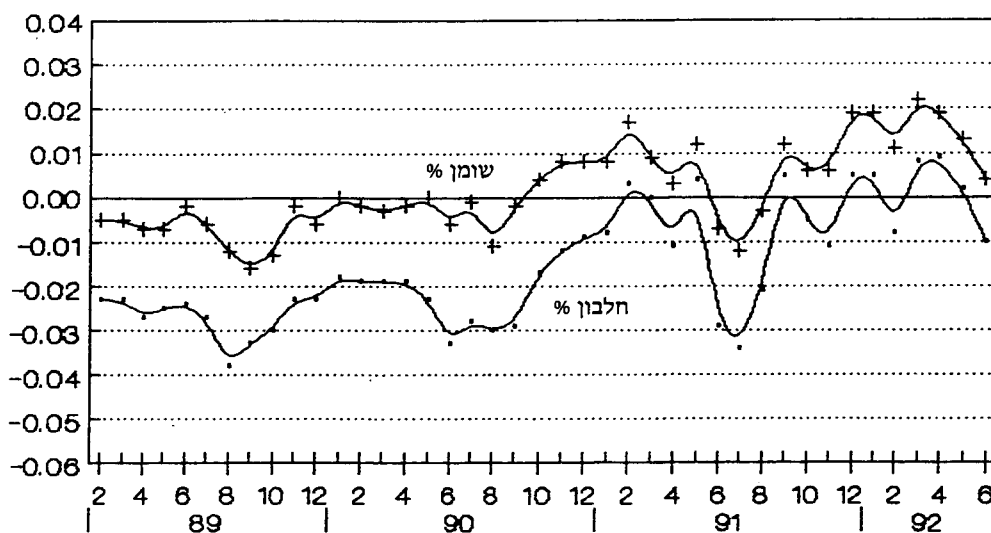

רכיבי חלב – מחירם והשפעתו על הטיפוח*

דניאל פרי, המ"ב

לאור התמורות שחלו שהתייחסותנו לרכיבי החלב הסחירים מאז ההחלטה על שינוי התשלום עבור החלב ורכיביו – עתה כבר ניתן להצביע על ביטוי להשפעת התמחור הדיפרנציאלי לרכיבי החלב על מגמת הטיפוח הלכה למעשה, בשטח. השדרוט המלווה רשימה זאת מראה את השינויים המתהווים ברמה הגנטית של בקרנו בכל האמור לתכולת החלב בשומן וחלבון. ההתפלגות הגנטית של תכולת השומן והתפלגות הרמה הגנטית של תכולת החלב בשומן ובחלבון.

התפלגות הרמה הגנטית של תכולת החלב בשומן ובחלבון.

* סקירה תמציתית זאת הוכנה לקראת הדיון במועצת המ"ב ביום ה', 24.9.92.

הביאו לידי ירידה של כמאית האחוז חלבון, בהשוואה להריונות 1987. אולם, עם שינוי אינדקס הטיפוח בשנת 1990, אנחנו שוב עדים לעליה ברמה הגנטית של ההריונות הגבוהה בשתי מאיות, בהשוואה להריונות 1989.

בסיכום, אפשר להבחין בהשפעתו הגדולה של אינדקס התשלום על הרכב החלב החזוי בעתיד. חיוני ביותר להבין את הקשר האמין בין המערכות – לא ניתן לטפח על פי אינדקס טיפוח שלא יהיה מותאם לאינדקס התשלום. הגדלת ערכו הכספי של השומן במחיר ליצרן תביא לידי כך, שהשומן יתקדם יותר מהר מאשר החלבון ויביא לידי עודפי שומן, בסופו של דבר.

אי-לזאת נראה הגיוני ונכון, לפעול ולשנות ולהתאים את המחיר ליצרן בגבולות התחום של תמחור המוצרים לתעשייה.

הזרעות העגלות, בהן הרפתן מקפיד לבחור פר הידוע להיות מתאים יותר להמלטות קלות, ולא דווקא מצטיין במיוחד בתכונות ייצור. יתירה מזאת, גם פרים בעלי יתרון ברמת ההתעברות מזרמתם בחודשי הקיץ זוכים להעדפה, אפילו אם בתכונות הייצור אינם מהווים את השיא. מכל מקום, מדובר על מספר הריונות קטן יחסית ואין להפריז בהשפעתם על הירידה בעקומות.

שומן – בולט שהריונות 1989 מראים ירידה של שתי מאיות האחוז, בהשוואה להריונות שנת 1987. כתוצאה, השינוי באינדקס התשלום ליצרן הביא את הרפתנים לידי כך, להזריע את הבקר בשנת 1992 בזרמת אותם פרים הנותנים כמעט שלוש מאיות יותר שומן מאשר הריונות 1989.

חלבון – אפשר להיווכח, שהריונות 1989

היתרונות הצפויים מהפעלה בהקף ארצי של "תוכנית השבחת בקר – שנת 2000"

דן קלי, "השרות להזרעה"

ההעברה משיטה לשיטה. מכיוון שאורך החיים היצרניים של פרה בישראל הוא 3.5 תחלובות, מכאן שתוך 3.5 שנים יתחלף כל העדר ותוספת זו תהיה נכס של כל האוכלוסיה הנחלבת בעדר הארצי. בסיכום מספרי כולל, בישראל כ-100,000 חולבות שייבו תוך שלוש שנים תוספת של 65 מיליון ק"ג חלב ובהם כ-2000 ק"ג שומן וחלבון נוספים, שמקורם בהתקדמות גנטית בלבד. מכאן שפעולה זו תביא לחסכון באחזקה של כ-7000 פרות ואת המכסה הארצית ייצרו 7000 פרות פחות, קרי 93,000 קיצור משך הדור הגנטי עם הפעלת תכנית "השבחת בקר שנת 2000" יכפיל אף הוא את הקידום הגנטי ב-100 ק"ג לשנה ויעמיד את קצב ההתקדמות הגנטית על 200 ק"ג לשנה, 6 ק"ג חלבון ושומן.

ההתקדמות הגנטית בישראל נאמדת בכ-100-120 ק"ג חלב לשנה, כ-3 ק"ג חלבון וכ-3 ק"ג שומן לשנה. עם העברת תוכנית ההשבחה מהשיטה הקיימת לשיטה החדשה, קרי, באותה שנה שתופענה ברפתות בנות של פרים שנבחנו לפי סמנים גנטיים וברזומנית בנות של פרים שנבחנו בשיטה הקיימת, ההפרש הגנטי בין שתי קבוצות אלה צריך להגיע לכ-600-700 ק"ג חלב, כ-10-20 ק"ג חלבון ו-10-20 ק"ג שומן. הפרש זה מקורו רק בהתקדמות הגנטית המוחשת באמצעות

* המשך לרשימתו של דן קלי "תכנית השבחת בקר שנת 2000", אשר הופיעה בחוברת 238, יוני 1992 בעמודים 25-28, של "משק הבקר והחלב".